

- Kumar, B. R., Vardhan, H., Govindaraj, M., & Saraswathi, S. P. (2013). Artificial neural network model for prediction of rock properties from sound level produced during drilling. *Geomechanics and Geoengineering*, 8(1), 53-61.
- Leššo, I., Flegner, P., & Špak, E. (2010). Research of the possibility of application of vector quantization method for effective process control of rocks disintegration by rotary drilling. *Metalurgija*, 49.1.
- Marceau, J., & Moji, Y. (1973). Application of fracture mechanics testing to process control for adhesive bonding. Document D6-41145, Boeing Commercial Airplane Company.
- McNally, G. (1990). The prediction of geotechnical rock properties from sonic and neutron logs. *Exploration Geophysics*, 21(1/2), 65-71.
- Miklusova, V., Usalova, L., Ivanicova, L., & Krepelka, F. (2006). Acoustic signal—new feature in monitoring of rock disintegration process. *Contributions to geophysics and geodesy*, 36, 125-133.
- Obert, L. (1941). Use of subaudible noises for prediction of rock bursts: US Dept. of the Interior, Bureau of Mines.
- Obert, L., & Duvall, W. (1942). Use of subaudible noises for the prediction of rock bursts, part II, US Bur. Mines Rep, 4, 365.
- Roy, S., & Adhikari, G. (2007). Worker noise exposures from diesel and electric surface coal mining machinery. *Noise control engineering journal*, 55(5), 434-437.
- Vardhan, H., Adhikari, G., & Raj, M. G. (2009). Estimating rock properties using sound levels produced during drilling. *International Journal of Rock Mechanics and Mining Sciences*, 46(3), 604-612.
- Vardhan, H., & Bayar, R. K. (2013). *Rock Engineering Design: Properties and Applications of Sound Level*: CRC Press.
- Vardhan, H., & Murthy, C. S. (2007). An experimental investigation of jack hammer drill noise with special emphasis on drilling in rocks of different compressive strengths. *Noise control engineering journal*, 55(3), 282-293.
- Ward, B. (1998). German Creek Mines Rock strength from velocity logs. Unpublished report for Capricorn Coal Management Pty Ltd.
- Williams, E., & Hagan, P. (2006). Monitoring acoustic emission levels with changes in rock cutting conditions. Pub., University of New South Wales, www.mining.unsw.edu.au/Publications/publication_s_staff/Paper_WilliamsHogan_AE_2006_web.htm, (July 2006).
- Zang, A., Wagner, C. F., & Dresen, G. (1996). Acoustic emission, microstructure, and damage model of dry and wet sandstone stressed to failure. *Journal of Geophysical Research: Solid Earth*, 101(B8), 17507-17521.
- Zborovjan, M. (2001). Identification of minerals during drilling process via acoustic signal. 26(4), 367-374.
- Zborovjan, M., Lesso, I., & Dorcak, L. (2003). Acoustic identification of rocks during drilling process. *Journal of Acta Montanistica Slovaca*, 8(4), 91-93.

SAŽETAK

Inovativni model za istraživanje i opisivanje obrađenih taložnih stijena analizom zvučnih (akustičnih) frekvencija dobivenih tijekom bušenja

Određivanje geomehaničkih svojstava stijena ima važnu ulogu u njihovim opisima i karakterizacijama u svim geoznanostima. Samo bušenje takvih stijena gotovo je obvezatna operacija koja se izvodi tijekom njihova ispitivanja i pridobivanja. Pri tome nastaju zvučni (akustični) valovi, kao rezultat uporabe različite opreme za bušenje. Upravo uporaba tih valova može pomoći kod određivanja geomehaničkih svojstava (pro)bušenih stijena. Takav postupak relativno je jeftin, a pruža zadovoljavajuću razlučivost ispitivanja. U radu je prikazan prilično nov pristup povezanoga računa geomehaničkih svojstava taložnih stijena i prevladavajućih zvučnih frekvencija, primjenom brze Fourierove transformacije. Također je razvijena izvorna, eksperimentalna rotacijska oprema za bušenje. Njome je obrađeno deset uzoraka prikupljenih u različitim taložnim bazenima Irana s različitim geomehaničkim svojstvima. Dobiveni su rezultati svojstava samih uzoraka, ali i prostora u kojima su prikupljeni. Zaključeno je kako postoje pouzdane matematičke veze između svojstava različitih taložnih stijena, opisanih varijablama jednoosne tlačne čvrstoće, vlačne čvrstoće, šupljikavosti i tvrdoće, te snimljenih zvučnih (akustičnih) frekvencija.

Ključne riječi

obrađene taložne stijene, geomehanička svojstva, zvučni valovi, brze Fourierove transformacije

Author contribution

Mojtaba Yari and Raheb Bagherpour shared contributions in the experimental and theoretical parts of the paper as well as laboratory works.